Naarmate de kabinetsformatie langer duurt wordt de Hollandse lobbycratie brutaler

Posted on 1 september 2021 by Syp Wynia

Op de dag dat deze Wynia's Week verschijnt, begint Stientje van Veldhoven als directeur Europa van het World Resources Institute. Dat klinkt heel internationaal, maar de voormalige D66-staatssecretaris – tot 19 juli – blijft op bekend terrein: haar nieuwe kantoor aan de Fluwelen Burgwal in Den Haag zit vlakbij het Binnenhof.

Hetzelfde geldt voor Cora van Nieuwenhuizen. Die was tot gisteren VVD-minister van Infrastructuur en Waterstaat en wordt per 1 oktober voorzitter van Energie Nederland, de lobbyclub van de Nederlandse energiebedrijven, van Shell, Esso en Eneco tot aan bouwbedrijven toe. Van Nieuwenhuizen blijft zo mogelijk nog dichter bij het vuur. Haar kantoor zit aan de Lange Houtstraat, vlakbij het Plein in Den Haag.

Draaideur

Beide bewindslieden stapten deze zomer dus uit het demissionaire kabinet RutteDrie om lobbyist te worden – meer in het bijzonder lobbyist op het terrein waar ze kort tevoren nog als lid van de Nederlandse regering als politicus actief waren. Dat zijn de ultieme draaideurpolitici: overstappen van de regering naar de lobby en niet wachten tot de klus er op zit, maar tussentijds.

Bij Stientje van Veldhoven was het op het oog nog verpakt. Het heette dat ze bij een 'internationale organisatie' ging werken, voor het klimaat en zo. En inderdaad is het World Resources Institute een van origine Amerikaanse organisatie en gevestigd in de Amerikaanse hoofdstad Washington. De nieuwe werkgever van Van Veldhoven heeft jaarlijks zo'n 150 miljoen dollar uit te geven en heeft 1400 man/vrouw personeel.

De toch wat mistige club waar Van Veldhoven vandaag is gaan werken krijgt geld van iedereen en geeft geld aan van alles, als het maar duurzaam of circulair is, plus divers en inclusief natuurlijk. Wie dat betaalt? Allerlei westerse overheden – ja ook de Nederlandse, een miljoenenbedrag – en verder Amerikaanse miljardairs en diverse multinationals.

Een bijzonderheidje aan de nieuwe werkgever van Van Veldhoven is wel, dat er een zusterorganisatie is, Pace geheten, die bedacht is op de kantoren van het World Economic Forum, het congresbureau (Davos!) van de Duitser Klaus Schwab die er de laatste jaren steeds vaker – vooral door mensen die dan 'complotdenkers' worden genoemd – van wordt verdacht een wereldwijd elitenetwerk met allerlei geheime plannen te hebben opgezet.

Pace

Wat het ook moge zijn, vast staat dat Stientje van Veldhoven sinds januari 2019 – samen met de bazen van onder andere Philips, ABN Amro en ING al deel uitmaakte van de 'Board of Directors' van Pace, dat initiatief van Schwab, dat inmiddels onder de hoede genomen was van het World Resources Institute, waar Stientje van Veldhoven nu dus de Europees directeur van geworden is. Een lid van de Nederlandse regering dat deel uitmaakt van het bestuur van een lobbyorganisatie die – ook dat nog – gesponsord wordt door de Nederlandse regering – enkele tonnen – en vervolgens de baas wordt van de moederorganisatie van die club. Het kan

allemaal in Nederland anno 2021. Sterker nog, er is geen haan die er naar kraait.

Dat Cora van Nieuwenhuizen nu lopende de rit opstapt als minister om één van de krachtigste lobbyclubs van Nederland te gaan leiden past in het beeld dat de Nederlandse lobbycratie onder RutteDrie met de dag brutaler wordt. Internationale organisaties als de OESO en de Raad van Europa dringen er sinds jaar en dag op aan om de handel in invloed – internationaal strafbare belangenverstrengeling – aan banden te leggen en draaideurpolitici als Van Nieuwenhuizen en Van Veldhoven eveneens, maar het Binnenhof haalt de schouders op.

Politici van alle rang en stand voelen er kennelijk weinig voor om het prettige vooruitzicht om ook zelf te zijner tijd carrière te maken als lobbyist kapot te schieten. En dus is Den Haag in het algemeen dan wel overgevoelig voor de internationale reputatie, maar de steeds morsiger reputatie van Nederland als broedplaats van politieke corruptie – daar is het hemd nader dan de rok.

Belangenverstrengeling

Hoe brutaal de giftige belangenverstrengeling woekert onder RutteDrie, mag blijken uit het feit dat in 2017 het bewindslieden eindelijk werd verboden om de eerste twee jaar na het ministerschap als lobbyist zaken te doen met de eigen ambtenaren, maar dat dit verbod net zo makkelijk op 1 januari 2020 stilletjes werd opgeheven.

Van Nieuwenhuizen vertrekt nu op de dag dat het demissionaire kabinet waar ze deel van uitmaakt de begroting voor 2022 heeft afgerond. Op die begroting wordt een extra bedrag van een miljard of zeven uitgetrokken voor 'het klimaat'- althans, zo heet het dan. Geld voor het klimaat gaat veelal naar 'de energietransitie' en de grootste belanghebbenden daarbij zijn de energiebedrijven, die Van Nieuwenhuizen formeel per 1 oktober als toplobbyïst gaat dienen. Alle kans dat ze dan nog gewoon haar collega's uit RutteDrie kan bellen, want die zitten er dan nog wel.

Grapje

Dat Van Nieuwenhuizen dit lucratieve hazepad kiest, is in zoverre nog wel te begrijpen, dat ze het in de zomer van 2019 waagde om zichzelf als mogelijke eerste vrouwelijke premier van Nederland te zien. Toen haar partijleider Mark Rutte daar een half jaar later naar werd gevraagd, reageerde die daar op zijn Rutte's op, met

een ogenschijnlijke kwinkslag. 'Dat was een grapje, toch?' – dixit Rutte. Cora van Nieuwenhuizen wist toen, wellicht ten overvloede, dat ze zich geen illusies moest maken. Ze vertrok tijdig naar de lobby, zoals velen voor haar deden en velen na haar zullen doen in Lobbyland Nederland.

Met oud-politica Lousewies van der Laan (D66) die nu directeur is van de Nederlandse afdeling van Transparency International sprak ik onlangs uitvoerig over de beroerde reputatie van Nederland als het gaat om belangenverstrengeling, witwassen en integriteit van de overheid. Dat artikel en de video vindt u ***HIER****.*

Steunt u de onafhankelijke journalistiek van Wynia's Week? Graag! Doneren kan op verschillende manieren, kijk HIER.